

בש"פ 6242/21 - מיכאל בר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6242/21

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער בעפמ"ק (מחוזי ב"ש) מיכאל בר
58810-06-21:

נגד

המשיבה בעפמ"ק (מחוזי ב"ש) מדינת ישראל
58810-06-21:

הודעה על הטלת קנס;
תגובת המערער מיום 30.9.2021;
תגובת המשיבה מיום 14.10.2021

בשם המערער בעפמ"ק (מחוזי בעצמו
ב"ש) 58810-06-21:

בשם המשיבה בעפמ"ק (מחוזי עו"ד ורד חלאוה
ב"ש) 58810-06-21:

החלטה

1. בהתאם לסעיף 72(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), הובאה לעיוני החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפמ"ק (מחוזי ב"ש) 58810-06-21 (להלן: ההליך) מיום 12.9.2021, במסגרתה הושת על המערער קנס בגובה של 2,500 ש"ח בשל הפרעתו למהלך הדיון שהתקיים בפני בית המשפט. בנסיבות אלו, התבקשו הצדדים להעביר את התייחסותם לעניין הקנס שבו חויב המערער.

2. עניינו של ההליך בערעור על החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים בבאר שבע בתיק ח"נ (מקומיים ב"ש)

עמוד 1

18728-01-21 מיום 8.6.2021, בגדרה הורשע המערער, על בסיס הודאתו, בעבירת איסור חניה לפי סעיף 6(ד)(18) לחוק העזר לבאר שבע (העמדת רכב וחנייתו), התשנ"א-1991, וחויב בתשלום קנס בסך של 500 ש"ח (להלן: הקנס).

3. ביום 12.9.2021 דחה בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט א' אינפלד) את הערעור (להלן: פסק הדין). בפסק הדין צוין כי "במהלך הקראת פסק דין זה, המערער מדבר ומגיב בצורה שאינה הולמת ומפריע לדיון", ועל כן "המערער מוזהר שלבית המשפט הסמכות להטיל עונש לאלתר של מאסר בפועל עד 3 חודשים". לאחר מתן פסק הדין, ולאחר שניתנה למערער הזדמנות לנמק מדוע לא יוטל עליו קנס או מאסר נוכח ההפרעות לדיון, בית המשפט השיט על המערער קנס בגובה של 2,500 ש"ח בהתאם לסמכותו לפי סעיף 72 לחוק בתי המשפט, וזאת "נוכח התנהגותו של המערער שהיה בה כדי להקים רעש בהבעה של אי הסכמה לפעולה משפטית או החלטה של בית המשפט ובהתחשב בכך שהפריע לדיון באופן כללי".

4. המשיבה מציינת בתגובתה כי הקנס הוטל על המערער בשל התנהגותו במהלך הדיון בפני בית המשפט, לאחר ששב והפריע לניהול התקין של הדיון על אף שהותרה מספר פעמים על ידי בית המשפט, כפי שצוין בהחלטה מיום 12.9.2021. המערער, מצדו, סבור כי יש להורות על ביטול הקנס שהושת עליו. לשיטתו, עיון בפרוטוקול הדיון מעלה כי אין בדבריו משום זלזול או עלבון כלפי בית המשפט באופן המצדיק את הטלת הקנס ועל כן מבקש המערער לבטלו.

5. לאחר שעיינתי בהחלטה, בפרוטוקול הדיון ובתגובות הצדדים, מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכותי מכוח סעיף 72(ב) לחוק בתי המשפט ולהורות על ביטול הקנס שהוטל על המערער. אכן, סעיף 72 לחוק בתי המשפט מקנה לבית המשפט סמכות להטיל על אדם קנס או מאסר בשל הפרעתו למהלך הדיון. כפי שנפסק לא אחת, סמכות זו נושאת אופי ייחודי באשר היא מאפשרת לבית המשפט להטיל סנקציה עונשית על אדם מבלי לקיים הליך פלילי כסדרו, ועל כן מתוחמת היא בסייגים (בש"פ 3348/98 בן שמחון נ' בן שמחון, פ"ד נב(2) 536 (1998); בש"פ 2022/98 רידר נ' הרב אוחיון פ"ד נב(2) 86 (1998) (להלן: עניין רידר)). במסגרת זו, נפסק כי תנאי מקדים להטלת קנס כאמור הוא מתן התראה מפורשת לגורם המפריע בנוגע לאפשרות הטלת הסנקציה אם לא יימנע מהפרעה לדיון בית המשפט, ועל התראה זו למצוא ביטוי מפורש בפרוטוקול הדיון. יתרה מכך, על בית המשפט לציין בפרוטוקול בצורה מפורטת ומדויקת ככל ניתן את מהותה של ההפרעה (ראו והשוו: בש"פ 4263/16 פלוני נ' פלונית, פסקה 7 (30.5.2016); בש"פ 8517/18 פלוני נ' פלוני, פסקה 4 (24.12.2018)). בהקשר זה נפסק כי יש לפרט את ההתנהגות הפסולה בפרוטוקול הדיון משל היה פרוטוקול הדיון "כתב אישום" המוגש על-ידי בית המשפט (ראו והשוו: בש"פ 10071/06 פלוני נ' פלוני, פסקאות 4-5 (7.12.2006); עניין רידר, בעמ' 93). כן נקבע כי יש לנהוג במידתיות עת מוטלת סנקציה בגין הפרעה לדיון בית המשפט מכוח סעיף 72 לחוק בתי המשפט (בש"פ 3234/99 שמולביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(3) 361 (1999)).

6. עיון בפסק הדין מעלה כי בית המשפט ציין כי "המערער מוזהר שלבית המשפט הסמכות להטיל עונש לאלתר של מאסר בפועל עד 3 חודשים וכי [...] אם ימשיך להפריע, יוטל עליו מאסר בהתאם לחוק" (ההדגשה הוספה). בענייננו, אף שבית המשפט התרה במערער כי אפשר שיטיל עליו מאסר, בסופו של דבר בחר להטיל על המערער קנס – עונש שהמערער כלל לא הותרה עליו. בנסיבות אלה, הקנס שהוטל אינו עומד בדרישה להתראה ספציפית ומפורטת בנוגע לעונש שיוטל, טרם הטלתו. זאת ועוד, אף לו היה בית המשפט מתרה במערער כי יוטל עליו קנס כספי לא היה די בכך, שכן פרוטוקול הדיון ופסק הדין נעדרים התייחסות מספקת למהות ההפרעה שבגינה סבר בית המשפט כי ראוי להטיל על המערער קנס בגובה של 2,500 ש"ח. דהיינו – פי חמישה מסכום הקנס שהוטל עליו בגין עבירת איסור חניה שעליה נסב הערעור. התייעוד המפורש היחיד להתנהגותו של המערער הוא כי "אמר שלא ישלם את [הקנס בגין עבירת

החניה]", אך שאר ההתייחסויות למעשיו של המערער הן ברמת הפשטה גבוהה, ומצוין כי המערער "מדבר ומגיב בצורה שאינה הולמת ומפריע לדיון" וכן "ממשיך להפריע". תיאור מופשט מעין זה אינו עומד בדרישת הפירוט שנקבעה בפסיקה שהובאה לעיל, ולפיה תיאור ההפרעה יובא באופן הדומה ל"כתב אישום". בהיעדר התייחסות מפורשת למהות ההפרעה אשר הצדיקה את הטלת הקנס האמור, נפגעת האפשרות להפעיל ביקורת שיפוטית אפקטיבית על טיב ההחלטה בהתאם לסמכות המסורה לנשיא או לנשיאת בית המשפט העליון לפי סעיף 72(ב) לחוק בתי המשפט והמהווה ערובה להבטחת זכויותיהם של בעלי הדין בהליך (השוו: עניין רידר, בעמ' 93).

זאת ועוד, אף בשים לב לדרישה כי הסנקציה שתוטל תהא מידתית לחומרת ההפרעה – לא שוכנעתי כי התבטאויותיו ודרך התנהלותו של הנתבע בפני המותב, כפי שעולה מן החומר שהובא לעיוני, הצדיקו את חומרת הסנקציה שהושתה עליו. לנוכח מכלול נסיבות העניין, מצאתי לנכון להורות על ביטול הקנס.

אשר על כן, הקנס שהוטל על המערער יבוטל.

ניתנה היום, י"ג בכסלו התשפ"ב (17.11.2021).

ה נ ש י א ה
